

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191). Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22, Pg. Nr. 191).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 58. Olšany u Prostějova, „Zlatniska“. Kolekce šperků z mladohradištního hrobu č. 6/2015.

Abb. 58. Olšany u Prostějova, „Zlatniska“. Der jungburgwallzeitliche Schmuckkollektion aus dem Grab Nr. 6/2015.

Obr. 59. Olšany u Prostějova, „Zlatniska“. Sterilní odběr vzorků vhodných k podrobnějšímu genetickému zkoumání.

Abb. 59. Olšany u Prostějova, „Zlatniska“. Sterile Probe für detailliertere genetische Studien.

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OKR. OPAVA)

Müllerův dům, parc. č. 558. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V letních měsících roku 2015 byl realizován záchranný archeologický výzkum v prostoru zahrady Müllerova domu v Opavě (ulice Praskova 8; k. ú. Opava-Město), který byl vyvolán záměrem opravy jmenovaného objektu. Tato rekonstrukce je spojena se zemními pracemi, proto zde byla vytyčena sonda za účelem záchranného archeologického výzkumu. Ta vhodně doplnila a navázala na již uskutečněné záchranné archeologické výzkumy z let 2005 a 2013 (Juchelka 2005; Juchelka 2008; Kolář 2013).

Archeologický výzkum se uskutečnil na katastru Opavy-Města na parcele č. 558, vymezené výstavní budovou Slezského zemského muzea a Müllerovým domem (obr. 60). Lokalita se nalézá v provincii Středoevropské nížiny, soustavy Středopolských nížin, podsoustavy Slezská nížina, celku Opavská pahorkatina; lokalita je situována na pravobřežní terase Opavy, cca 300 m jihozápadně od jejího toku. Nachází se v prostoru bývalého opavského hradu, jehož datum výstavby dle dosavadních předpokladů spadá mezi roky 1383/85 až 1404.

Sonda orientovaná osou přibližně ve směru sever – jih měla rozměry 8 × 2,5 m. Její maximální hloubka činila 4,7 m (obr. 61). V sondě se nacházelo souvrství novověkého stáří (k. 100, 101, 102, 103, 104, 107, příp. 108), do nichž bylo zapuštěno šest sloupků (?; obj. 500, 502, 503, 504, 505, 506, 509). Jejich vyhnitím vznikly výplně 105, 109, 110, 111, 113 a 135. Dále byl zachycen novověký objekt 501 (výplň 107) zahluobený do vrstvy 108, který byl vyplněn kuchyňským odpadem (jednalo se spíše o koncentraci střepů než o objekt). Pod tímto souvrstvím byly odkryty vrstvy obsahující raně novověký až vrcholně středověký materiál. Jedná se o k. 106, 108 (?), 112, 114, 115, 118. Následovaly středověké vrstvy 116, 117, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132. Byla objevena i část příkopu, který byl vyhlouben jako součást fortifikace u bývalého hradu směrem k městu. Na jeho dně byl odkryt dřevěný žlab (k. 133) sloužící zřejmě k odvádění dešťové vody. Dle stratigrafické situace je zřejmé, že po ukončení funkce příkopu v něm vznikla vrstva 106, která se zdá být jak obsahem materiálu, tak stratigraficky, z vrstev dorovnávajících terén nejstarší. Na ni dosedaly ostatní vrstvy obsahující vrcholně středověký a raně novověký materiál (k. 108, 112, 114, 115, 118) a téměř výlučně novověký (100, 101, 102, 103, 104 a obj. 500, 503, 504, 505, 506, 509).

Samotné těleso příkopu protínalo starší středověké vrstvy, které lze předběžně datovat do časového rámce před výstavbou samotného hradu (stavba hradu bývá kladena k rokům 1383/85 – 1404, Kouřil, Prix, Wihoda 2000, 289). Na jižní straně tvořila hranu výkopu zeď (900), která odděluje areál Střední průmyslové a střední umělecké školy od prostoru zahrady Müllerova domu. Na ni kolmo navazovala další zeď (901), jednalo se však spíše o negativ zdi vyplněný sutí. V sondě bylo nalezeno velké množství archeologického materiálu, zejména fragmentů keramických nádob, dále nálezy kostí, zubů a rohů, železných předmětů, strusky, uhlíků, cihel, skla, úlomků malty, kamenů, ulit, atd. Naprosto převažující část objemu zkoumaného materiálu tvoří zlomky keramických nádob. Ty jsou archeologicky velmi citlivou složkou vzhledem k tomu, že nádoby nebylo z různých důvodů možné dlouhodobě používat. V rámci tvarové náplně převládají hrncovité nádoby, objevují se fragmenty pokliček, trojnožek, mís, džbánů, pohárů aj. Poměrně velké je zastoupení zásobnic (zejména ve starších vrstvách). Keramika je vesměs kvalitně vypálená

a na některých úlomcích keramiky jsou patrné stopy po užívání (spálená vrstva jídla, reparační otvory aj.). Zatím se nepodařilo na dně žádné nádoby nalézt značku. Novověká keramika byla polévaná vně i vnitřně, objevují se i střepy neglazované keramiky. Novověké talíře byly zdobeny malováním. Bylo nalezeno i menší množství kachlů, nepolévaných a hnědě a zeleně polévaných; vzhledem k torzovitosti nálezů ale nebylo možno rekonstruovat větší část dekoru a lze říct jen to, že se jednalo o komorové kachle se zdobenou čelní stěnou. Ve fondu kovových nálezů převažují železné hřebíky nebo skoby, dále se objevují části železných předmětů jako např. kování, fragmenty podkov, část nože, sekyra, cínový vojáček, atd. V sondě byly objeveny také zlomky železných lup a struska. Z osteologického materiálu stojí za pozornost objev menší zvířecí kostry bez hlavy na bázi povrchu příkopu, která byla určena jako kostra psa.

Tento záchranný archeologický výzkum přinesl nová a doplňující zjištění ohledně zázemí opavského hradu a jeho opevnění a také informace, že zkoumaná oblast byla osídlena již před výstavbou hradu a příkopu vymežující jej od města.

Soňa Králová

Literatura a prameny

Juchelka, J. 2005: *Opava. Ulice Komenského, Praskova a Sněmovní*. Nálezová zpráva, č. akce 7/05, č. j. 449/2006. Uloženo: archiv Archeologického ústavu AV ČR, Brno.

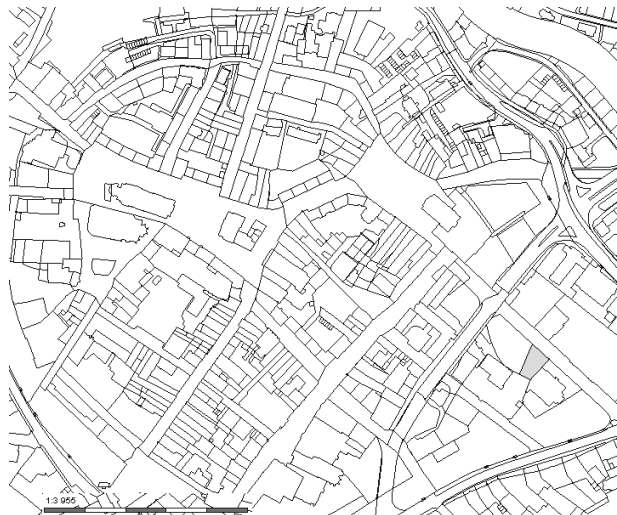
Juchelka, J. 2008: Výzkum v prostoru ulic Komenského, Praskova a Sněmovní. Příspěvek k problematice Opavského hradu. In: E. Tomczak (red.): *Badania archeologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych w latach 2005 – 2006*. Katowice: Regionalny Instytut Kultury – Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego, 181–191.

Kolář, F. (ed.) 2013: *Opavské hradby*. Opava, Ostrava: Opavské kulturní centrum, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě.

Kouřil, P., Prix, D., Wihoda, M. 2000: *Hrady českého Slezska*. Brno: Archeologický ústav AV ČR, Brno.

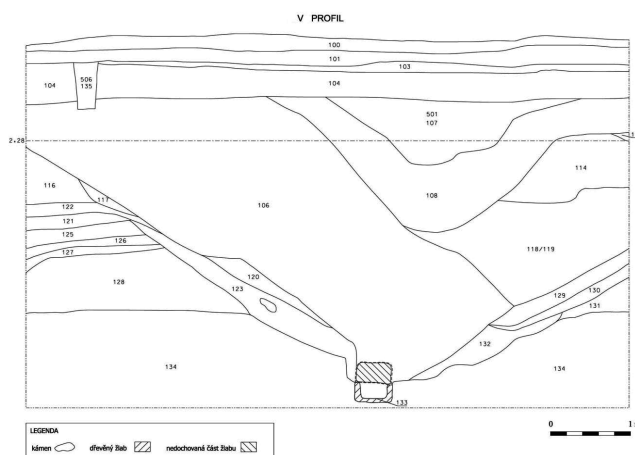
Resumé

Opava (Kat. Opava-Město, Bez. Opava), Müller-Haus, Parz. Nr. 558. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Obr. 60. Opava, Müllerův dům. Poloha parcely č. 558 na katastrální mapě vyznačena šedě (dle <http://www.cuzk.cz>).

Abb. 60. *Opava, das Müller-Haus. Die Position der Parzelle Nr. 558 auf der Katastralkarte grau bezeichnet.*

Obr. 61. Opava, Müllerův dům. Východní profil sondy.
Abb. 61. *Opava, das Müller-Haus. Östliches Profil der Sonde.*

OTROKOVICE (OKR. ZLÍN)

„Jaříčky“. Raný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu, souvisejícího s přemístěním stanice SKAO v Otrokovicích byl na podzim roku 2015 ve výkopu pro přiváděný SS kabel na východním okraji trati „Jaříčky“ zachycen jeden archeologický objekt, který po svém ovzorkování poskytl drobnou kolekci keramického materiálu, náležejícího době hradištní (přesněji přelomu